

Variació 1: C. A. B. (Costantin Aldrich Beerli)

Puc afirmar que soc un home ordenat i que la meva vida també és ordenada i confortable, sense singlots ni sacsejades imprevistes que alterin aquest ritme que a mi em convé.

Si faig aquest anunci no em calen trompeteries ni metalls com els de la «Marxa triomfal» de l'òpera *Aïda* de Verdi, perquè jo no soc el guerrer Radamès, que retorna victoriós amb les seves tropes que entren a la ciutat de Tebes, acompanyades pel cor «Glòria a Egipte, a Isis!», ni la meva muller Idda és la princesa Aïda, filla d'Amonasro, rei d'Etiòpia; tot i dur una ressemblança amb el nom de la protagonista de l'òpera de Verdi. No, l'Idda és una bona suïssa com jo.

Les nostres vides no són grandiloqüents ni crec que servissin per a una narració èpica; a tot estirar se'n podria extreure un d'aquells relats que conreen certs autors moderns i en què l'únic que passa és un seguit d'esdeveniments quotidians, gairebé trivials. I aquí ve una de les contradiccions de la meva existència, perquè si bé és cert que la meva petita vida suïssa em plau i no voldria canviar-la per res

del món, també és veritat que m'agrada somiar altres vides, més aventureres, amb alts i baixos, amb perills, fins i tot amb passions; però aquestes les visc de segona mà, de manera vicària, podríem dir, perquè no en soc jo el protagonista sinó l'espectador, resguardat dels maldecaps i de les turbulències que em suposaria trobar-me immers en aquesta vida d'intensitats que desbordarien el meu tarannà organitzat, metòdic i helvètic.

Vivim a la part alta de Hinwil, un municipi del cantó de Zuric; una població petita a una altitud de 565 metres per sobre del nivell del mar. Al nostre carrer, Berneggstrasse, pràcticament no hi ha circulació; és com un cul de sac. A un minut de casa comença el bosc, que s'enfila per la muntanya, i que és un dels meus motius de satisfacció, quan vaig a passejar-m'hi, gairebé cada dia, fins i tot a l'hivern, ben abrigat i calçat amb les meves botes impermeables, de sola gruixuda, que m'aïllen de la neu i del gel. El bosc sempre és viu, es transforma sense parar, i si t'hi fixes bé descobreixes tota mena d'animalons que hi fan la seva vida. No hi ha res que m'agradi tant com veure un esquirol que, quan em sent venir, s'escapa corrents per enfilarse, com un llamp, dalt d'un arbre. A la tardor, si em vaga, pujo fins a Wernetshausen i allí, en el jardí del davant d'alguna casa, a tocar del camí, sempre hi ha pomeres carregades de fruita. De vegades, si no trobo cap poma per terra i em sento especialment agosarat, cometo un petit acte transgressor; quan no em veu ningú, n'arrenco una de l'arbre i després me la menjo a queixalades de retorn a casa, sense trompetes, sense soldats, sense victòries.

Des de fa un munt d'anys, vint-i-vuit per ser exactes, vaig i vinc de la feina a peu; si m'afanyo puc fer el recorregut en uns nou minuts, sobretot de casa a l'ajuntament, perquè el trajecte és tot de baixada. Normalment

prefereixo no córrer, hi vaig xino-xano, pensant en les meves coses, i si s'escau i em trobo un veí, ens saludem o ens aturem uns minuts per intercanviar quatre frases més aviat superficials però que amaneixen el camí. Diguem que si deixo un marge de vint minuts per cobrir el trajecte, sé que sempre arribaré a l'hora a l'ajuntament, i encara em sobran uns minuts abans de començar a pensar. En què consisteix la meva feina? És un conjunt de tasques variades, dins de la similitud que caracteritza la vida de l'administració local. Abans, fa anys, s'havien de fer molts tràmits amb documents i paperassa oficial; encara guardem piles de carpetes i arxius que algun dia s'acabaran menjant les rates i que descansen al soterrani. Gran part d'això ha passat a la història perquè ara la majoria de gestions i procediments es fan per via telemàtica, i la gent no ve tan sovint a les nostres oficines com antany (obro un parèntesi per dir que això de vegades em sap una mica de greu, perquè és veritat que nosaltres, els treballadors de l'ajuntament que atenem el públic, també ens beneficiàvem d'aquest intercanvi humà, encara que fos a petita escala i per solucionar meres qüestions administratives). És cert que aquest canvi de paradigma, del món analògic al digital, va provocar més d'una entropessada entre els funcionaris d'una certa edat, com jo mateix, per a qui el repte d'aprendre a navegar per un món que era totalment desconegut no va ser cosa fàcil. Recordo que des de dalt ens van obligar a seguir nombrosos cursets per posar al dia les nostres habilitats en el que aleshores es definia com «les noves tecnologies» i que actualment de «noves» ja no en tenen res. És clar que nosaltres no hem estat els únics que ens hem hagut de renovar. El meu veí, el Martin Hunziker, que treballa a Correus, també va patir fins que no es va sentir competent i desimbolt davant del teclat d'un ordinador.

Tot això per als més joves no suposa cap dificultat, per a ells és com respirar o beure's un got d'aigua. En canvi jo, fins i tot avui dia, encara m'enxampo traient la llengua i arrufant les celles, quan he de complir una tasca especialment delicada en el vast món de la gestió a través de la xarxa, cosa que passa de tant en tant.

El que deia, la meva feina consisteix sobretot a cobrar impostos i multes, concedir ajudes als nouvinguts, proveir títols de transport públic, tramitar permisos d'obres, entrar al nostre registre general les sol·licituds o les queixes dels ciutadans, etcètera. Entenc que tot això pot sonar com el sùmmum de la monotonia, però per a mi és com si m'ho haguessin fet a mida, i totes les mínimes variacions de la meva labor em fan pensar en les diferències entre unes melodies i unes altres, amb modulacions, matisos, passatges de tonalitats majors i menors...

L'Idda, la meva muller, encara treballa més a la vora de casa que jo. Ella es planta a la feina en quatre o cinc minuts, si camina de pressa. És l'encarregada de portar tota la comptabilitat d'una petita empresa que fabrica làpides i tota mena d'ornaments fúnebres, sobretot amb granit i marbre. Molt convenientment, la casa Grabmale Villingen té l'oficina i una mena de jardí amb les mostres ornamentals gairebé a tocar del cementiri de Hinwil. Si algun cop hi anem a passejar –és un indret que es mereix una visita–, l'Idda sovint s'atura davant d'una tomba o d'una altra i em diu: «Guaita, aquesta làpida la vam fer nosaltres», i una mica més enllà, davant d'un àngel alat de marbre, m'explica: «Aquest àngel és obra del meu patró, el senyor Muff». I jo me l'escolto, mentre la tinc ben agafada de braç, i somric perquè ja sé que tot allò per a ella és molt important, la satisfacció del deure acomplert, que l'omple d'orgull. Em penso que tant l'Idda com jo creiem que la nostra feina és

la humil aportació que fem per millorar la vida i la mort a Hinwil: jo m'ocupo dels vivents i l'Idda, dels difunts.

No, no tenim fills, i no és que no en volguéssim tenir, però Déu no ho devia voler.

Recordo que la meva germana gran, quan encara érem relativament joves, insistia i ens deia que no tiréssim la tovallola, que hi havia molts avenços mèdics que ens podrien ajudar, i si no, sempre érem a temps d'adoptar una criatura necessitada d'algun país més pobre. No vaig voler discutir perquè la meva germana és tossuda de mena i en l'art de la dialèctica sempre acaba guanyant. Vaig preferir callar. Sé, però, que l'Idda no volia fer el pelegrinatge per tot Suïssa, de Zuric a Lagenthal, de Berna a Ginebra o a on fos.

La idea d'adoptar també em resultava antipàtica, més a mi que no pas a l'Idda, ho reconec. Perquè això d'anar a buscar un nen a les quimbambes per criar-lo en el teu racó de món, al cor d'Europa, una criatura que té els ulls ametllats o la pell fosca, fosca, i que tothom veu d'una hora lluny que no és el teu fill biològic, és una pràctica que mai no m'ha fet el pes. A més a més, tampoc no ho acabo de trobar natural; vull dir que per a mi els nens han de sortir del ventre de les mares, com els pollets surten dels ous.

Amb l'Idda rarament en parlem, d'aquestes qüestions, i crec que val més així; no s'han de remenar les coses perquè la vida no es pot fer a la carta, com si fóssim al restaurant. Fa poc vaig llegir un article on deia que les dones sovint senten una gran frustració de no poder ser mares, «és una qüestió biològica», deia l'autor de l'article, o potser era «fisiològica», ara no me'n recordo exactament. Vet aquí per què crec que és millor obviar certs temes. I malgrat això, durant tots aquests anys, en la infinitat de trajectes de

casa a la feina, i a l'inrevés, sobretot cap allà al migdia, que és l'hora en què la canalla surt de l'escola, moltes vegades m'he aturat a contemplar-los per veure com eren. Em mirava els més petits, de sis o set anys, que ja de ben menuts tornen sols a casa, amb la motxilleta a l'esquena i aquella mena d'emblema distintiu i fluorescent de color carabassa que tots duen penjat al coll per ser visibles (una mesura fortament recomanada, aquí, a Suïssa), i llavors intentava imaginar-me com hauria estat el nostre fill. Hauria sigut un nen o una nena? Quin nom li hauríem posat? Hauria sigut una criatura alegre o trista? Tímida? Esbojarrada? I a mesura que passaven els anys, el meu interès anava canviant, com si el nostre fill no nat també hagués anat creixent. Per això, més tard contemplava els nois i noies que ja havien arribat a l'adolescència. Veia com lluien la força de l'edat, l'energia, les ganes de jugar, encara, però matisades per les primeres mostres del joc de la seducció, de l'atracció mútua, el coqueteig en les mirades de reüll...

També és veritat, però, que després d'haver-me fixat en aquesta manera de fer de la jovenalla, jo arribava a casa, em treia la jaqueta, les sabates, em calçava els esclops de feltre grisos, i respirava tranquil, absorbint la placidesa de la nostra llar: tot al seu lloc i un lloc per a cada cosa. Em deia a mi mateix que, al capdavant, potser havia estat una sort no tenir fills. De tant en tant, se senten històries tristíssimes de fills rebels que s'enfronten als seus pares, potser perquè han caigut víctimes de males companyies o han sucumbit al món de les drogues. Si això ens hagués passat a nosaltres, estic segur que a l'Idda se li hauria partit el cor de pena i jo no sé si hauria tingut prou estoïcisme per suportar-ho.

En general, la meva muller prefereix no venir a dinar a casa, tot i que tindria temps i de sobres; s'estima més compartir l'estona d'esbarjo del migdia amb la seva amiga

i companya de feina, la Trudi. Quan fa bo, s'endú uns entrepans i un termos de cafè que es prepara al matí, abans de sortir de casa. Es veu que totes dues fan com una mena de pícnic en algun racó assolellat i amable del cementiri. Als vespres, mentre sopem, m'explica el que ha fet al migdia i després riu i em diu:

–Ai, Constantin, espero que els morts no sentin tot el que diem!

Jo també ric, per fer-li costat, però, és clar, no em passaria mai pel cap de preguntar- li de què parlen, ella i la Trudi, al cementiri; són coses de dones.

En general, els meus migdies són plàcids sense ser negativament solitaris, perquè tot plegat tampoc tinc tant de temps com això, una horeta, una hora i quart, a tot estirar. Acostumo a escalfar alguna cosa al microones i siestic d'humor ho acompanyo amb un got de vi o una cervesa rossa. Dino amb una revolada i després pujo a les golfes. Ja sé que així que dic «les golfes» molta gent s'imagina un espai gran i polsegós, sota teulada, ple d'andròmines inútils, o mobles vells o un munt de diaris i revistes esgrogueïdes, damunt d'un terra de fusta. Res no podria ser més lluny de la realitat de les meves golfes. Per cert, si m'atreveixo a dir «les meves golfes» és perquè, tot i que no li he vetat mai l'entrada a l'Idda, allà dalt, ella sap perfectament que allò és el meu *sancta sanctorum*; no hi puja gaire, i quan ho fa només és per posar-hi una mica d'ordre, de tant en tant.

Amb el temps m'he anat arreglant aquell lloc per fer-me'l ben meu, més confortable.

Uns anys enrere vaig fer-hi construir unes claraboies amb uns vidres gruixudíssims que deixen entrar la llum natural, i que a l'hivern, quan fa fred, em permeten veure els flocs de neu que s'hi acumulen al damunt fins que les claraboies queden cobertes del tot.

Actualment el sistema de reproducció de música que tinc és espaterrant, un prodigi de tecnologia, i és veritat que em va costar uns bons milers de francs, però valia la pena i, a més, allò era el producte d'anys de fer guardiola. La veritat és que hauria de parlar més aviat d'un gran sistema d'amplificació al servei de diversos sistemes de reproducció: des del meu tocadiscos, en perfectes condicions, dels anys vuitanta (el vaig trobar a Zuric, en una botiga especialitzada en equips d'alta fidelitat *vintage*), fins a l'aparell de CD i l'ordinador que em serveix per pescar coses a internet. He de confessar que per aconseguir tot això vaig haver de menester l'ajuda d'un company de feina més jove que jo, el Jonas Egger, que és un fanàtic de la tècnica.

Havent dinat, m'assec a la meua butaca de pell negra, regal de Nadal de l'Idda fa cosa d'uns cinc o sis anys. Llavors comença l'espectacle sonor. Prèviament, abans d'escarxofar-me a la butaca, he fet un recorregut d'inspecció, resseguint els prestatges on tinc la meua música, perfectament ordenada per ordre alfabètic, segons el catàleg d'obres. Com que ja sé que el temps de què dispo és limitat, calculo el minutatge per assegurar-me que el fragment que escoltaré s'adigui a les circumstàncies.

Puc afirmar, també, que no soc un home de música instrumental, la meua passió és la veu, i específicament, m'encanta l'òpera, i dins del món líric, les meves preferències s'inclinen sobretot cap al repertori operístic del segle XIX. Amb això de les preferències, de vegades m'agrada jugar a un joc que vaig sentir una vegada a la ràdio. Es tracta de saber quina música o quin àlbum, en concret, escolliries si t'enviessin desterrat a una illa deserta. És un joc delicat, perquè hi ha eleccions que comporten renúncies molt doloroses, però a estones em lliuro a aquesta frivolitat banal i em dic: «Vinga, Constantin, tens tres minuts per decidir

quina música t'enduries a la teva illa deserta». El problema és que a cada moment canvio de parer, i sovint se m'acaba el temps i no he estat capaç de decidir res. A voltes crec que hauria de ser una obra magna, que em durés força temps i que requerís una audició concentrada i aprofundida, com per exemple *Borís Godunov*, de Mússorgski. Soc conscient que, en aquest sentit, l'obra ideal seria *Der Ring des Nibelungen*, de Wagner, però em fa por que se m'indigestés i que les quinze hores de la tetralogia m'acabessin la paciència i em provoquessin una irritació difícil de solucionar en una illa deserta. Altres dies em sento més mediterrani i em decanto pels italians i em dic que *Il trovatore* em faria feliç, o fins i tot alguna cosa més gòtica amb rivets fantasmagòrics com *La sonnambula* de Bellini.

Fa uns quants anys vaig passar per un període en què sobretot escoltava òperes antigues, totes les de Monteverdi, és clar, però també oratoris de Händel i la seva *Giulio Cesare*, que em sembla una delícia; també els francesos, amb Rameau, i per què no, per a les meves vetllades solitàries i pansides a l'illa deserta, en què voldria recordar el geni de Vivaldi, escoltaria *La fida ninfa*, que té la particularitat de transcórrer en una illa i fins i tot hi apareixen pirates... Encara que, ben pensat, és una obra amb la qual no hi tinc prou lligams afectius ni musicals.

Una altra variant d'aquest joc és la tria de l'interpret; aquest seria el plantejament: Imagina't que es declara una epidèmia que només afecta els cantants d'òpera de tot el món i que tu tens quatre càpsules d'un antídot que et permetrà salvar exclusivament una soprano, una contralt, un tenor i un baix. Qui salvaries? Això ja és més fotut, ho reconec, perquè a més a més no m'hi trobo còmode, amb aquest paper de jugar a ser Déu. Nosaltres, els humans, podem fer i desfer moltes coses, però si hi ha una facultat que no tenim

és la potestat divina. Malgrat això, el joc és el joc, i he de jugar. M'hi puc passar llargues estones, rumiant qui salvaria i qui deixaria perir. Per a les veus femenines m'inclino a voler salvar les cantants de l'Europa de l'Est, per exemple, la soprano que he salvat més d'un cop a la meua vida (en el meu joc absurd i pueril, s'entén) és la txeca Lenka Křížek. La contralt a qui donaria el meu antídoto seria segurament la grega Melinda Galanis. El baix hauria de ser rus, perquè sovint l'associo amb obres com *Borís Godunov* o *Eugene Onegin*; potser el fabulós Ivan Zhirov, tot i que ara ja és una mica gran i no sé si el meu remei podria evitar la seva mort. I com és que m'he saltat la veu de tenor?, algú es podria preguntar.

Normalment, quan pensem en el quartet vocal, anem de les veus més agudes a les més greus, per ordre: soprano, contralt, tenor i baix. Ho he fet expressament perquè la volia deixar per al final. Amb aquesta veu sí que no tinc mai cap dubte; és més, si em veiés forçat a salvar un únic cantant en tot el món (una única dosi d'antídoto, doncs), no vacil·laria ni un segon, l'antídoto seria per a l'Eduard Gaston, el meu ídol vocal. Fa molts anys que segueixo la seva carrera amb entusiasme. Si algú pugés a les meves golfes trobaria tota una secció consagrada als enregistraments del gran Gaston. No es tracta només de la qualitat de la veu o de la musicalitat, hi ha molt més. Per a mi, l'Eduard Gaston té la capacitat camaleònica de convertir-se completament en els personatges que representa (cosa que no és gaire freqüent en d'altres tenors), i això el fa un intèrpret extraordinari, difícil de millorar, inimitable. Estic segur que si em posessin a prova i em fessin escoltar deu versions amb deu tenors diferents de la famosíssima ària de *La fille du régiment*, de Donizetti, amb els seus nou dos de pit, seria capaç d'identificar sense problemes la veu única de l'Eduard Gaston.

Ara que parlo d'això, m'agradaria recordar dos fets ocorreguts aquest any i que, d'alguna manera, sembla que estan relacionats; un és afortunat i agradable, l'altre m'entristeix i em planteja certs dubtes ètics. Comencem pel cas feliç, doncs. Des de fa molts anys, disset, exactament, anem a estiuejar a Catalunya, a la costa. Sempre anem a la mateixa localitat i ens allotgem al mateix hotel. El lloc es diu Salou i l'hotel és el Costa Daurada, que és com anomenen en català aquella part del litoral. Hi ha anys que agafem les vacances al mes de juny, i d'altres, al setembre.

Això sí, sempre evitem els mesos de juliol i agost perquè, tant l'Idda com jo, els trobem excessivament calorosos i no suportem la gentada a la platja, a les terrasses dels bars i a les botigues del poble, que fan que el que seria un temps de lleure agradable es converteixi en una experiència massificada i poc gratificant.

Normalment hi anem amb cotxe i el trajecte fins allà també forma part de l'aventura. Travessem tot França i, de tant en tant, ens agrada abandonar l'autopista per buscar carreteres locals que ens duen al cor de la *campagne* francesa. En aquestes escapades hem descobert racons amb molt d'encant, pobles on hem dinat com uns senyors, amb productes de la terra, pagant el mateix que pagaríem a Suïssa per un entrepà i una cervesa. A l'Idda li encanta la cuina francesa.

Catalunya ja és una altra cosa. S'hi respira un ambient més relaxat amb un component de disbauxa que em fascina i m'empipa alhora. Vull dir que ja m'està bé que els horaris siguin tan poc rígids i que es consideri la cosa més normal del món, això de sopar a quarts d'onze de la nit; i no només això, sinó que en aquella hora pots demanar una paella o una sarsuela de peix i una gerra de sangria, i el cambrer ni s'immuta. Però la part negativa és que, per exemple, a l'hotel hi ha xivarri fins a altes hores de la nit i els veïns de les

habitacions contigües són capaços de dutxar-se a les tres o les quatre de la matinada. Dit això, els propietaris de l'hotel, un matrimoni que deu tenir la nostra edat, els Gomis, són encantadors. El senyor Gomis, que de jove havia treballat uns anys a Suïssa, a la vora de Winterthur, xafa bastant bé l'alemany. La seva senyora, en canvi, no parla cap llengua estrangera, però sempre somriu i és molt amable.

Les nostres ambicions quan som a Salou són modestes. Els primers anys que hi anàvem sí que teníem més empenya; agafàvem el cotxe i voltàvem per la zona, que si a la ciutat de Tarragona, que si a un monestir de terra endins, que si a una nova platja de més al sud. Però no sé què ho fa que d'un temps ençà tenim més tendència a quedar-nos a Salou, i com a molt caminem fins a Cambrils pel passeig que hi ha vora mar. A més a més, he de dir que l'Idda és una fanàtica de prendre el sol mentre devora novel·les d'intriga, sobretot de detectius suecs. Cada any, quan tornem a Hinwil té la pell colrada com una indígena. Una vegada, de camí de tornada a Suïssa, quan ja ens acostàvem a la frontera, li vaig dir: «Ves si no et deixaran entrar, amb aquesta pell tan fosca». No va dir res, però em penso que la meua brometa no li va fer gaire gràcia.

Jo no soc especialment de platja. Esmorzo d'hora (al Costa Daurada l'esmorzar de bufet és molt esplèndid) i en acabat baixo a la piscina; en aquella hora i fins cap allà les onze hi ha molt poca gent. Em protegeixo del sol amb un barret de palla d'ala ampla, i m'entretinc llegint. A l'estiu lleigeixo molt, ho aprofito per llegir o rellegir grans obres de la literatura. L'estiu passat vaig llegir per segon cop *La muntanya màgica*, de Thomas Mann, i em penso que encara no l'acabo d'entendre, però tot i això m'agrada; el Hans Castorp, la seva malaltia, el termòmetre, la terrassa al sanatori de Davos; és una visió ben germànica de la vida i de la mort.

En general, al vespre sopem a l'hotel, tret d'alguns dies que sortim a sopar a fora, a algun dels nostres restaurants preferits. A l'Idda li agrada mudar-se una mica, especialment les nits que sortim. Jo me la miro (anava a dir «l'espio» però potser és excessiu) quan es canvia de roba i es posa, per exemple, un vestit blanc que contrasta amb la seva pell tan colrada i, de cop, tinc la impressió que no és la meva dona; sembla algú altre. De vegades s'atreveix amb alguna cosa una mica més escotada, i jo li dic: «Caram, noia!». Ella riu i ja sé que allò són promeses per a més tard, quan tornem a la nostra habitació de l'hotel. Quan estem de vacances els nostres principis no són tan rígids, podríem dir que es flexibilitzen una mica, i si hi ha una cosa amb què ens deixem anar més que de costum és amb la beguda (vins, aperitius, caves, tots molt bons i econòmics a Catalunya), i això significa que de vegades acabem la nit una mica més alegres del compte. Quan és així, tornem a l'habitació de l'hotel gairebé fent tentines, i aleshores, engrescats i fogosos, passa el que passa. L'endemà, quan ens despertem amb el cap enterbolit i veiem l'escampall de roba per terra, no diem res, però intueixo que aquella visió a l'Idda li provoca una mica de vergonya.

A Salou sempre estem pendents del temps que farà, i això condiciona els nostres plans. Enguany, era el juny, feia molta calor però un dissabte que s'anunciava rúfol i amb amenaça de pluja vam decidir fer una cosa diferent: aniríem amb tren a Barcelona per passar-hi el dia. Naturalment no volíem agafar el cotxe perquè a la ciutat hi ha molts problemes d'aparcament i, a més a més, la nostra matrícula suïssa crida massa l'atenció. Sempre ens agrada visitar la capital catalana: si estem d'humor anem a algun museu i si no, passem per la Rambla, i quan tornem a Salou ens sentim com dos herois perquè hem aconseguit que no ens hagin robat la cartera.

Un cop més vaig poder constatar que la xarxa ferroviària espanyola no té res a veure amb la del nostre país. No és només la qüestió que els trens circulin amb retard; el més irriquant és que sovint no informen els passatgers dels problemes o les raons de la demora. Ja feia estona que ens esperàvem a l'andana i no hi havia cap senyal del tren, la manca d'informació era absoluta. L'Idda s'havia assegut en un banc i llegia una revista en alemany, una mica poca-solta, que havia trobat en una taula del vestíbul de l'hotel. Jo, en canvi, m'impacientava cada cop més i em penedia de no haver agafat el cotxe.

Per distreure'm una mica vaig començar a fer els cent passos, d'una punta a l'altra de l'andana. Mentre caminava, i per desviar la meva atenció, em vaig posar a xiular (recordo un article que vaig llegir en què es deia que xiular podia ser molt alliberador i terapèutic). Al cap d'una estona em vaig aturar a l'extrem de l'andana, sota d'una gran palmera. Estava tan concentrat en el meu xiulet, contemplant les vies, que no vaig notar la presència d'una altra persona que també devia esperar el tren. I de cop i volta em va semblar sentir un xiulet discret que es feia eco del meu, en l'ària de Donizetti: «Una furtiva lacrima».

El meu xiulet es va estroncar en sec, cosa que passa sovint quan et sents cohibit, com si algú t'hagués descobert fent una cosa que era de caràcter íntim i privat. Amb prudència, em vaig girar per veure qui hi havia a la vora. Era un home més jove que jo, potser deu anys més jove, moreno, de complexió forta i cabells arrissats. Duia bigoti i, quan em va somriure, vaig fixar-me que tenia les dents molt blanques. Anava amb pantalons curts, sandàlies Birkenstock i un polo Ralph Lauren blau cel, de màniga curta. Per un moment vaig tenir dubtes, potser allò del xiulet m'ho havia imaginat jo, perquè tot d'una ell feia un posat distant, com si volgués evitar de parlar amb mi. Vaig recular uns passos i el vaig

observar de cua d'ull. Hi havia alguna cosa de la seva fisonomia que em resultava familiar, i vaig fer esforços de memòria per saber si l'havia vist en algun lloc abans. Potser era un altre turista de Salou i ens havíem creuat pel passeig? No... la pista era la música. Donizetti, *L'elisir d'amore*. Tot d'una em va fer un salt el cor. Com més me'l mirava més convençut estava que era ell, o algú que s'hi assemblava molt. Em sembla que ja he dit abans que una de les meves fonts de plaer musical són els vídeos de YouTube, i, tot i que el so de vegades no és d'una qualitat òptima, et pots fer la il·lusió que tu també ets a la sala de concerts, veient i escoltant els teus músics favorits en viu. En les múltiples gravacions dels recitals acompanyat de piano de l'Eduard Gaston, sovint apareixia un pianista que era pastat al meu company d'andana.

En aquell moment, pels altaveus van anunciar que el nostre tren encara trigaria uns minuts a arribar, i allò em va destarotar. Què podia fer? Aprofitava aquella coincidència i la mica de temps extra per mirar de parlar amb aquell home, o ho deixava córrer i em quedava amb el dubte per sempre més? Al final la curiositat va vèncer la meva timidesa i, com qui no vol la cosa i amb un gran temor d'equivocar-me, em vaig tornar a acostar una mica al personatge i, abans d'abordar-lo, vaig tossir una mica.

—Perdoni que el molesti, però... vostè no és pas pianista? —li vaig preguntar en anglès.

—Sí, ho diu per allò del xiulet d'abans, oi? Ho he fet sense adonar-me'n, hi ha melodies que arrossegueu.

Parlava bé l'anglès, però amb un accent bastant marcat.

—Sap per què l'hi dic? Perquè em sembla que l'he vist alguna vegada a YouTube, acompanyant el tenor Eduard Gaston.

Ell va assentir amb el cap i després va dir, amb un to una mica indiferent:

–Sí, amb l'Eduard treballem sovint plegats, i em consta que hi ha concerts nostres penjats a internet.

–Li fa res que li pregunti com es diu vostè?

–No, en absolut. Em dic Horácio Duarte.

–Soc un gran admirador de l'Eduard Gaston, un de tants... –I ho vaig acompanyar d'una rialleta.

–Hm...

Llavors van passar dues coses al mateix temps que van espatllar aquell moment a l'andana que per a mi era molt especial: per un costat va venir l'Idda i es va quedar mirant el pianista amb ulls de pregunta; així mateix, per la banda sud vam veure que el tren ja s'acostava. De seguida es va produir aquella agitació característica de quan el tren entra a l'estació, especialment si porta retard. Amb presses, vam pujar-hi i, com que el vagó anava molt ple, ens vam quedar tots tres atrapats en un espai reduïdíssim, al costat de la porta, amb una proximitat incòmoda, mentre alguns passatgers ens donaven empentes o parlaven més fort del compte. L'Idda em va dir alguna cosa en alemany i jo vaig fer un comentari en anglès sobre la poca fiabilitat dels trens espanyols, per incloure el pianista a la conversa. Però ell es va limitar a assentir amb el cap amb un lleu somriure. Mentrestant, jo per dins em desesperava perquè sabia que la meua oportunitat de fer-li altres preguntes sobre el meu ídol se n'havia anat en orris.

En efecte, el que va caracteritzar el mínim intercanvi que vam tenir tots tres, el pianista, l'Idda i jo, van ser quatre comentaris sobre la molèstia d'anar tan estrets. En arribar a l'estació de Sant Vicenç de Calders, el pianista va anunciar que ell havia de baixar allí perquè havia d'agafar un altre tren que parava a totes les estacions. A més a més del pianista, molta altra gent va baixar i el nostre vagó va quedar força més buit. L'Idda i jo vam trobar seients de seguida. Encara

vaig tenir temps de veure per la finestreta com el pianista pujava a un tren de dos pisos que estava estacionat a l'altra andana. Vaig sentir com una esgarripança de pensar que havia tingut una conversa amb algú que coneixia personalment l'Eduard Gaston i que l'havia acompanyat en concert.

Al cap d'una mica vaig sortir de les meves cabòries i em vaig girar cap a l'Idda, que feia molta estona que estava callada. Li vaig voler explicar qui era el pianista i el fet que jo l'havia reconegut d'uns vídeos a internet.

–Això ha sigut una casualitat gairebé miraculosa. Se'l veia molt simpàtic, oi? L'Idda va apartar la vista cap a la finestreta i al cap d'uns segons va dir:

–Què vols que et digui, amb prou feines hem parlat.

–I ens vam quedar callats mirant el paisatge.

La veritat és que aquell dia que vam passar a Barcelona es va veure tenyit per aquella trobada fortuïta amb el pianista; vull dir que més d'un cop, durant la jornada, em vaig preguntar si potser per atzar coincidiríem en algun racó de Salou. Si havia passat una vegada, per què no podia tornar a passar? Després, però, vaig arribar a la conclusió que les possibilitats eren totalment remotes, i no només això, si es donava el cas, què ens diríem, i quin interès podria tenir un músic com ell d'enraonar amb una persona tan poc important com jo?

Com passa inevitablement a la vida, l'endemà la intensitat de la vivència viscuda la vigília ja s'havia afeblit força i un parell de dies més tard tot l'episodi es va reduir a una anècdota simpàtica, poca cosa més. I malgrat tot, un fet va lligat a l'altre, perquè el que va passar el mes de juliol, de retorn a Hinwil, té a veure amb el pianista acompanyant. Així que vaig ser a casa i vam reprendre el nostre ritme quotidià, a mi em van agafar més ganes que mai d'escoltar les gravacions de l'Eduard Gaston, i sobretot de mirar

un cop més els vídeos a YouTube on aparegués aquell pianista, que ara ja em semblava una mica més conegut, pel fet que l'havia vist en persona i fins i tot hi havia enraonat. A les golfes, damunt d'una taula de fusta de color de mel vaig col·locar-hi tots els enregistraments del meu tenor favorit, com si fos un mostrari de les seves proeses vocals. Sí, ho reconec, allò semblava la col·lecció de cromos d'un nen petit que vol lluir davant dels seus companys; tots tenim les nostres febleses.

Tres dies més tard, estàvem sopant a fora, a la terrassa, s'hi estava bé a l'aire lliure, no feia gens de calor però tampoc fred. Era un àpat lleuger, molts cops ho preferim així: unes torrades amb formatges i embotits acompanyats d'una copa de vi blanc i una mica de fruita. Tot d'una l'Idda se'm va quedar mirant i em va dir:

—Aquesta tarda he pujat a les golfes perquè ja feia dies que volia fer-hi una mica de neteja, allà dalt, i m'he trobat aquell panorama.

Li vaig preguntar si es referia a la col·lecció de gravacions del Gaston, i ella va assentir amb el cap.

—Saps què et dic, Constantin?, que potser valdria més que no l'escoltessis tant, aquell home.

Em vaig quedar molt parat. A què venia, allò? Llavors em va preguntar si no estava al corrent de totes les acusacions que havien aparegut a la premsa. Vaig protestar i vaig rebatre que hi havia moltes coses que no s'havien aclarit i tampoc no s'havia obert cap diligència per part de la justícia; tot plegat eren enraonadisses de gent que probablement li tenia ràbia.

—Constantin, tu creus de debò que totes aquelles dones han fet aquest pas, difícil i delicat, fins a cert punt comprometedor, només perquè sentien ràbia cap al tenor?

No vaig saber què dir, de fet, no tenia res a dir.

–Mira, el que et demano és que quan jo sigui a casa, procuris no escoltar-lo, perquè em sento menystinguda com a dona. És una qüestió de respecte, si tu vols.

La vaig deixar parlar, en silenci, i a continuació vaig preferir no contradir-la.

Tot això va passar ja fa dies i no hem tornat a enraonar de la qüestió, però el mal gust ha quedat, com una ametlla amargant que et deixa aquella sentida estranya a la boca. I el que em sap més greu és que això ha enterbolit la relació entre l'Eduard Gaston i jo; vull dir que ara, cada cop que l'escolto (aprofitant els migdies o les estones que l'Idda no és a casa) no puc evitar de recordar les recriminacions que em va fer ella. Em pregunto de quina manera aquestes interferències condicionen el que jo sento quan l'escolto; sempre noto aquesta burxa que furga i m'interpel·la: i si aquestes dones tenen raó, i si el que diuen és cert...? I tampoc no sé si és just que tot això m'amoïni, o si afecta les seves gravacions i la seva manera de cantar. Però la veritat és que m'amoïna, perquè és tan fàcil d'embrutar les coses.